

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/520/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114223010
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2114223010.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: Fakultná nemocnica Trnava, so sídlom A. Žarnova 11, 917 75 Trnava, IČO: 00 610 381, zastúpená Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK s.r.o., so sídlom Palárikova 14, 811 04 Bratislava, IČO: 35 960 728, v mene ktorej koná JUDr. Ján Majling, konateľ a advokát, proti žalovanej: Ing. Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. M. XX, XXX XX E., o ochranu dobrého mena a povesti, vo veci nariadenia predbežného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 24C/31/2014-98 zo dňa 11. júna 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia v nasledovnom znení: „Súd ukladá žalovanej - Ing.Z. A., aby sa zdržala svojich vyjadrení pre médiá na adresu žalobcu - Fakultnej nemocnice Trnava a tiež aby dočasne odstránila svoj príspevok uverejnený na internetovej stránke <“. Vecne odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že vo veci samej sa žalobca domáha uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa zásahov do práva na ochranu dobrého mena a povesti žalobcu písaním, uverejňovaním, vyhláseniami a iným zverejňovaním mylných, nepravdivých a zavádzajúcich tvrdení, vzťahujúcich sa na konanie a povinnosti žalobcu. Súčasne sa domáha uloženia povinnosti žalovanej vymazať svoj článok <.) a uloženia povinnosti žalovanej na vlastné náklady sa verejne ospravedlniť žalobcovi v znení uvedenom v petite návrhu v denníkoch a na internetových stránkach špecifikovaných v petite návrhu. Nariadenia predbežného opatrenia sa domáhal z dôvodu, že v období od 30.07.2014 do 03.08.2014 sa žalovaná vyjadrovala vo viacerých denníkoch a pre internetové portály spôsobom, ktorý podľa názoru žalobcu škodil jeho dobrému menu a povesti. Žalobca poukázal na viaceré články v písomnej aj elektronickej forme (dostupné na internete), ktoré obsahovali vyjadrenia žalovanej na adresu žalobcu, vrátane už skôr spomenutého článku (tzv. blogu -I.), v ktorom sa žalovaná vyjadruje na adresu žalobcu. Žalobca poukázal na skutočnosť, že dôvodom zamietnutia predchádzajúceho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo nepreukázanie, že žalovaná by pokračovala v uvedenom konaní a tiež nepreukázanie existencie hrozacej ujmy. Žalobca ďalej poukázal na skutočnosť, že žalovaná pokračuje v útokoch na povest' a dobré meno žalobcu tým, že opätovne iniciovala napísanie viacerých článkov, v ktorých tak ako predtým uvádza nepravdivé informácie a tým opätovne narúša dobré meno a povest' žalobcu. Žalobca poukázal na viaceré články (uverejnené v denníku Sme, v Trnavských novinách a už viackrát spomenutý článok - blog, ktorého autorkou je žalovaná a ktorý bol prečítaný už 1.277 krát, pričom vyvolal vo verejnosti pomerne búrlivú diskusiu). Predmetné články sú verejne dostupné, pričom prístup k nim je možný z celého územia SR, aj zahraničia. Žalobca považuje rozsiahle a širokospektrálne aktivity žalovanej za poškodzujúcu dobré meno žalobcu v celoslovenskej tlači a na internetových portáloch, pričom je nepochybné, že svojím konaním zasiahla širokú verejnosť (laickú aj odbornú) na celom území Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa nepovažoval návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný, pričom poukázal na neprimeranosť nariadenia predbežného opatrenia v navrhovanom rozsahu. Žalobca v navrhovanom predbežnom opatrení žiadal

uložiť žalovanej povinnosť, zdržať sa svojich vyjadrení pre médiá (akýchkoľvek) na adresu žalobcu a tiež povinnosť dočasne odstrániť svoj príspevok - vyššie uvedený blog. Súd prvého stupňa poukázal na fakt, že článok bol uverejnený dňa 26.08.2014, bol dlhodobo verejne prístupný a požiadavka jeho odstránenia preto nespĺňa akútnu potrebu odvrátenia hroziacej škody, ako tvrdí žalobca. V prípade všetkých tvrdení žalovanej zostáva žalobcovi nepochybne zachovaná možnosť sa vyjadriť k prezentovaným tvrdeniam, pričom existuje dôvodný predpoklad, že žalobca ako verejne známa (právnická) osoba mala nielen možnosť sa vyjadriť, ale dokonca bola na vyjadrenie zrejme aj cielene vyzývaná zo strany médií (vo viacerých prípadoch). Realizáciou slobody prejavu žalovanej dochádza k zrejmemu konfliktu s právom na ochranu dobrého mena žalobcu, ale v danom prípade potenciálny zásah nie je takej intenzity, aby ho súd musel regulovať formou predbežného opatrenia. Rovnako nebola (v kontexte všetkých vyššie spomenutých záverov súdu) preukázaná naliehavá potreba úpravy vzťahov, keď všetky spomenuté články, publikované v poslednom období obsahovali s malými variáciami v zásade zhodné tvrdenia. Nemožno preto považovať správanie žalovanej za sústavnú cieľavedomú činnosť smerujúcu k poškodeniu dobrého mena žalobcu. V predchádzajúcom konaní súd prvého stupňa a po ňom aj odvolací súd zamietli návrh na vymazanie článku žalovanej (blogu) ako nedôvodný, pričom v súvislosti s týmto autorským dielom neprišlo k relevantnej zmene pomerov, iba (s poukazom na ďalší časový odstup) k preukázaniu neexistencie naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov (článok bol verejne prístupný a verejný oň z dôvodu časového odstupu stráca záujem, navyše ďalšie pôvodná autorská činnosť žalovanej nebola zistená ani v konaní tvrdená). Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ustanoveniami § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 písm. a až k) Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „OSP“). O náhrade trov konania súd prvého stupňa nerozhodoval, pretože podľa ustanovenia § 145 Občianskeho súdneho poriadku bude o nich rozhodovať až pri náhrade trov konania vo veci samej. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa tak, že nariadi predbežné opatrenie, ktorým uloží žalovanej, aby sa zdržala svojich vyjadrení pre médiá na adresu žalobkyne a tiež, aby žalovaná dočasne odstránila svoj príspevok uverejnený na internetovej stránke <.. Svoje odvolanie odôvodnil ustanoveniami § 205 ods. 2 písm. a), c), d) a f) OSP. Uviedol, že nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy právam žalobcu bolo dostatočným spôsobom osvedčené, nakoľko z návrhu jednoznačne vyplýva, že žalovaná cieľavedome poškodzuje dobré meno a povesť žalobcu uvádzaním nepravdivých informácií o jeho konaní a povinnostiach. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na články v tlačенých médiách a na internetových portáloch z obdobia od 31.07.2014 do 26.08.2014. Od podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 01.06.2015 žalovaná opätovne poškodzovala dobré meno a povesť žalobcu, keď v relácii Slovenskej televízie Reportéri, odvysielanej dňa 11.06.2015 opätovne uvádzala nepravdivé, zámerne formulované informácie a pokračovala v ničení dobrého mena a povesti žalobcu. Žalobca nepopiera právo žalovanej vysloviť svoj názor, len má za spravodlivé, aby v prípade, ak je názor žalovanej preukázateľne nepravdivý, nebol šírený prostriedkami, ktoré majú celoštátny dosah. V prípade porovnávania práva žalovanej a práva žalobcu je potrebné použiť tzv. test proporcionality, nakoľko je jednoznačné, že výkonom práva žalovanej je právo žalobcu výraznejšie porušené, akoby tomu bolo v prípade obmedzenia práva žalovanej. Žalobca poukázal na uznesenie NS SR zo dňa 29.05.1997, sp. zn. 1 Obo 57/97, podľa ktorého predpokladom na nariadenie predbežného opatrenia nie je preukázanie vzniku ujmy a ani len nie je potrebné preukazovať vznik ujmy a ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, keďže postačí jeho odôvodnenie, čo vyplýva aj zo samotnej podstaty inštitútu predbežného opatrenia. Záver prvostupňového súdu, že potenciálny zásah nie je takej intenzity, aby ho súd musel regulovať formou predbežného opatrenia považuje žalobca za nesprávny a rovnako považuje za nesprávny záver, že nepreukázal naliehavú potrebu úpravy vzťahov, nakoľko opätovne a preukázateľne nastala situácia, keď žalovaná verejne, prostredníctvom širokospektrálnych médií šíri nepravdivé a poškodzujúce informácie v takej intenzite, že žalobca odôvodnene trpí ujmom na svojej dobrej povesti a dobrom mene. Žalobca má za nevyhnutné a neodkladné, aby jeho dobrá povesť, ako právnickej osoby, ktorá má významnú hodnotu a má zásadný vplyv na jeho existenciu, bola chránená práve prostredníctvom nariadenia požadovaného predbežného opatrenia, pretože dokrešľuje celkový obraz o žalobcovi, zahrňujúci nehmotné a samostatne nevyčísľiteľné hodnoty, do ktorých je potrebné zaradiť, okrem iného, najmä profesionalitu.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila, samostatný odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a 202 OSP), preskúmal vec podľa ustanovenia

§ 212 ods. 1 OSP, posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z.).

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou vo veci samej domáha proti žalovanej ochrany dobrého mena a povesti právnickej osoby z dôvodu, že žalovaná sa vyjadrila v dňoch od 30.07.2014 do 03.08.2014 vo viacerých médiách spôsobom, ktorým škodila dobrému menu a povesti žalobcu uvádzaním nepravdivých informácií o konaní žalobcu ako i o jeho povinnostiach. Zároveň žiadal nariadiť predbežné opatrenie, ktorým súd uloží žalovanej, aby sa zdržala akýchkoľvek zásahov do práva na ochranu dobrého mena a povesti žalobcu písaním, uverejňovaním, vyhláseniami a iným zverejňovaním mylných, nepravdivých a zavádzajúcich tvrdení vzťahujúcich sa na konanie a povinnosti žalobcu a tiež, aby dočasne odstránila svoj príspevok uverejnený na internetovej stránke <.. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil množstvom atakov a neustálym pokračovaním konania žalovanej, ktorým poškodzuje dobré meno a povesť žalobcu. Súd prvého stupňa uznesením č.k.24C/31/2014-23 zo dňa 17.09.2014 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol z dôvodu, že žalobca neosvedčil naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, tiež neosvedčil existenciu žiadnych konkrétnych úkonov žalovanej, v dôsledku ktorých sa môže dôvodne obávať nenapraviteľnej alebo len ťažko napraviteľnej ujmy na jej strane. Odvolací súd uznesením č.k. 11Co/727/2014 zo dňa 01.12.2014 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa z dôvodu, že žalobca nepreukázala žiadnym spôsobom, že by žalovaná pokračovala v zverejňovaní alebo uverejňovaní nejakých informácií vzťahujúcich sa na konanie a povinnosti žalobcu okrem článkov, ktoré sú predmetom návrhu vo veci samej a za ktorých uverejnenie žiada ospravedlnenie. Uvedené články boli publikované dňa 31.07.2014 a niektoré v priebehu mesiaca august. Od tejto doby nebol preukázaný žiaden článok zverejnený žalovanou na adresu žalobcu. Pokiaľ sa týka internetového blogu na tento dala žalovaná príspevok svoj otvorený list ministerke zdravotníctva. Okrem tohto jej príspevku neuviedol žalobca žiaden iný príspevok, ktorý by bola žalovaná uverejnila na tomto svojom portály. Skôr poukazuje na reakcie ľudí, ktorý si uvedený článok prečítali. Odvolací súd tak mal totožný názor s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 02.06.2015 sa žalobca opätovne domáhal nariadenia predbežného opatrenia z dôvodu, že zo strany žalovanej neprestávajú útoky na jeho povesť a dobré meno, žalovaná inicializovala napísanie viacerých článkov, v ktorých tak ako predtým uvádza nepravdivé informácie a tým opätovne narúša dobré meno a povesť žalobcu. Žalobca poukázal na články uverejnené v denníku SME a Trnavských novinách v apríli a máji 2015 a na diskusie k jednotlivým článkom. Z výňatkov článkov citovaných v návrhu je zrejmé, že sa jedná o informácie týkajúce sa operácie, ktorá bola na žalovanej vykonaná, pričom sa jedná o totožné informácie ako v článkoch na ktoré sa žalobca odvoláva v návrhu vo veci samej a v predchádzajúcom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia.

Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie.

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že predbežné opatrenie je možné nariadiť, len ak je daná potreba dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov, alebo ak by mal byť ohrozený výkon súdneho rozhodnutia. Predbežné opatrenie je teda procesným inštitútom, účelom ktorého je rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Musia byť však osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o potrebnosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov.

Nariadenie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

Potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov je osvedčená vtedy, ak okrem osvedčenia existencie právnych vzťahov medzi účastníkmi je osvedčené aj ohrozovanie alebo porušenie konkrétneho práva, ktorému je možné do právoplatného rozhodnutia o veci samej poskytnúť ochranu predbežným opatrením. Pod potrebou dočasnej úpravy treba rozumieť taký stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

Odvolačný súd tu zdôrazňuje, že predbežné opatrenie je procesným inštitútom, podmienky na jeho nariadenie teda skúma z procesného hľadiska. V preskúmvanej veci sa jedná o právo žalobcu na ochranu dobrej povesti, keď do tohto práva mala žalovaná neprimeraným spôsobom zasiahnuť nepravdivými vyhláseniami a nepodloženými tvrdeniami. Predbežným opatrením má byť zabránené žalovanej, aby pokračovala v konaní, ktorým poškodzuje dobré meno a povesť žalobcu. V petite návrhu na nariadenie predbežného opatrenia však žalobca neuviedol, ktorých konkrétnych vyjadrení - výrokov, nepravdivých informácií a neprimeraných hodnotiacich úsudkov týkajúcich sa konania žalobcu a jeho povinností sa má žalovaná zdržať pre médiá, pričom je zrejmé (aj v súlade s ustálenou súdnou praxou), že do uvedených práv žalobcu môžu zasahovať len konkrétne výroky, hodnotiace úsudky, ktoré možno považovať za nepravdivé a objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach. Navyše špecifikácia konkrétnych výrokov, resp. tvrdení, ktoré považuje žalobca za zásah do svojich práv je nevyhnutná na posúdenie proporcionality medzi právom žalobcu na ochranu dobrej povesti a právom žalovanej na slobodu prejavu, keďže prišlo k stretu týchto dvoch práv. Nakoľko špecifikácia konkrétnych výrokov a tvrdení, ktorých sa má žalovaná zdržať v petite návrhu absentuje, nie je možné posúdiť uvedenú proporcionality.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v konaní o nariadenie predbežného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie, súd rozhoduje na základe skutočností, ktoré uvádza navrhovateľ predbežného opatrenia vo svojom návrhu, a z ktorých súd vyvodzuje osvedčenosť nároku na nariadenie predbežného opatrenia (§ 75 ods. 2, 6, 8 OSP). Aj s poukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že žalobca neosvedčil svoj nárok na nariadenie predbežného opatrenia, pretože je ústavne nekonformné a v rozpore so zásadou proporcionality predbežným opatrením (teda bez dokazovania vykonaného k primeranosti zásahu) obmedziť ústavne garantované právo žalovanej na slobodu prejavu v tak širokom rozsahu („...aby sa zdržala svojich vyjadrení pre médiá na adresu žalobcu...“), ako navrhuje žalobca.

Odvolačný súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa aj vo vyhodnotení nedôvodnosti tej časti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorou sa žalobca domáhal dočasného odstránenia príspevku žalovanej na internetovej stránke<.. Vzhľadom k časovému odstupu od uverejnenia uvedeného blogu žalovanej na internetovej stránke (26.08.2014) nie je daná naliehavosť dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi odstránením uvedeného blogu. Odvolací súd ďalej dodáva, že z podaní žalobcu sú zrejmé jeho tvrdenia, že k zásahom do jeho práva na ochranu dobrej povesti už došlo informáciami, výrokmi a hodnotiacimi úsudkami zverejnenými v rôznych médiách. V tomto prípade už nie je na mieste domáhať sa nariadenia predbežného opatrenia, pretože ak už prišlo k zásahu do jeho práva na ochranu dobrej povesti, je možné sa domáhať odstránenia následkov tohto zásahu, k čomu slúži žaloba vo veci samej a nie inštitút predbežného opatrenia, ktorý má naopak preventívny charakter.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa správne rozhodol, keď návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Odvolačný súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodne v rozhodnutí vo veci samej.

Záverom odvolací súd upozorňuje súd prvého stupňa, že v prípade rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania vo veci samej, je potrebná aplikácia ustanovenia § 102 OSP. Predbežné opatrenie je procesným inštitútom, pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie sa nevykonáva dokazovanie, nie je preto na mieste poukazovanie na hmotnoprávne podmienky vzťahujúce sa k prípadnému rozhodnutiu vo veci samej, a to najmä z dôvodu, že rozhodnutie o predbežnom opatrení je samostatným rozhodnutím, ktoré neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.